

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2005-2006

19 oktober 2005

ONTWERP VAN PROVINCIEDECREET

HOORZITTING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken,
Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
uitgebracht door de heer Hubert Brouns**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Norbert De Batselier.

Vaste leden:

de dames Katleen Martens, An Michiels, de heren Wim Van Dijk, Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers;

de heren Hubert Brouns, Johan Sauwens, mevrouw Joke Schauvliege, de heer Jan Verfaillie;

de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heer Francis Vermeiren;

de heren Norbert De Batselier, Jacky Maes, Dany Vandenbossche.

Plaatsvervangers:

de heer Thieu Boutsen, mevrouw Marie-Rose Morel, de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire, mevrouw Gerda Van Steenberge;

mevrouw Cathy Berx, de heren Ludwig Caluwé, Stefaan De Clerck, Luc Van den Brande;

de heer Sven Gatz, mevrouw Vera Van der Borgh, de heer Paul Wille;

de heren Patrick Janssens, Herman Lauwers, Marcel Logist.

Toegevoegde leden:

de heer Jos Stassen;

de heer Jan Peumans;

de heer Christian Van Eyken.

Zie:

473 (2005-2006)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Amendementen

INHOUD

	Blz.
1. Uiteenzetting door mevrouw Trui Steen, ondervoorzitster van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur	4
2. Uiteenzetting door de heer Jan Durnez, voorzitter van de Vereniging van de Vlaamse Provincies	7

DAMES en HEREN,

De Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie hield op 13 oktober 2005 een hoorzitting over het ontwerp van Provinciedecreet met vertegenwoordigers van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur en van de Vereniging van de Vlaamse Provincies.

1. UITEENZETTING DOOR MEVROUW TRUI STEEN, ONDERVOORZITSTER VAN DE HOGE RAAD VOOR BINNENLANDS BESTUUR

Mevrouw Trui Steen: Vooraf wil ik erop wijzen dat de Hoge Raad veel werk steekt in zijn adviezen. Wij zijn dan ook vaak wat teleurgesteld, in de eerste plaats over het gebrek aan feedback vanuit de Vlaamse Regering op het werk dat we leveren. Dat werkt demotiverend voor onze leden en stelt het nut van de Hoge Raad enigszins in vraag. De Hoge Raad weet dat hij soms adviezen voorlegt die niet helemaal passen binnen de huidige politieke logica. Maar de Vlaamse Regering meldt ons soms niet eens waarom ons advies geen antwoord krijgt. We zien dan ook geen andere mogelijkheid dan een aantal van onze standpunten hier te herhalen.

De toon van onze adviezen over het Gemeente- en Provinciedecreet is inderdaad eerder kritisch, maar beide decreten zijn dan echt ook kaderdecreten: zij vormen de basis van het lokale en bovenlokale bestuur en de binnenlandse organisatie van Vlaanderen. Daarom is het belangrijk dat de Hoge Raad zich precies op deze punten manifesteert en daarover duidelijke standpunten naar voren brengt. Uit onze ervaring met adviezen aan de commissies van het Vlaams Parlement blijkt overigens dat de parlementsleden onze kritische ingesteldheid waarderen en aanmoedigen.

De Hoge Raad heeft een aantal bedenkingen over het overleg- en advieslandschap. Er is nood aan een strikte scheiding tussen advies en overleg. Enkel indien de vertegenwoordigers van de lokale en provinciale besturen, al dan niet via hun organisaties, een apart forum krijgen voor overleg met de Vlaamse overheid, kan nagedacht worden over een echt onafhankelijke samenstelling en werking van de Hoge Raad of van de eventuele opvolger daarvan, die momenteel in de maak is.

De Hoge Raad heeft ook al herhaaldelijk gevraagd om vroeger in het besluitvormingsproces tussenbeide te kunnen komen. Nu worden we telkens geconfronteerd met ontwerpen van wetgeving die in een zodanig vergevorderde fase zitten dat er zelden nog wijzigingen kunnen aangebracht worden. Ons advies wordt pas gevraagd nadat er al uitvoerige debatten en overleg tussen kabinetten, administratie en regering hebben plaatsgevonden. Ook de hoorzittingen in de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden lijken soms eerder pro forma te verlopen omdat daar geen grote verschuivingen meer doorgevoerd worden. Kunnen het doel en het nut van onze adviezen niet verhoogd worden?

Het advies van de Hoge Raad over het Provinciedecreet is gebaseerd op het voorontwerp van 3 juni 2005. Sindsdien is de tekst nog aangepast en definitief goedgekeurd op 21 september jl. Fundamentele wijzigingen zijn er echter niet meer doorgevoerd. Op enkele zaken na, blijft het vroegere advies van de Hoge Raad dus nog steeds gelden.

Begin juni heeft de Hoge Raad in deze commissie ook al zijn advies over het Gemeentedecreet voorgesteld. Veel elementen uit het Gemeentedecreet werden overgenomen in het voorliggende ontwerp van Provinciedecreet en het advies loopt dan ook voor die zaken gelijk. Ik zal ze daarom hier niet meer herhalen, maar enkel die elementen naar voren brengen die te maken hebben met de specifieke positie van de provincie.

Ik wil eerst enkele algemene bedenkingen formuleren. Het uitgangspunt van de Hoge Raad, namelijk dat er absoluut nood is aan een verbeterd en eigen Vlaams organiek kader, geldt nog meer voor de provincies dan voor de gemeenten. In tegenstelling tot de regelgeving voor de gemeenten, is de Provinciewet immers nooit gerationaliseerd: ze bestond uit een kluwen van artikels en verwijzingen. Bovendien gaat het om een basisdecreet voor het functioneren van het bovenlokale niveau. Maar in vergelijking met het belang van dit kaderdecreet valt het hele traject voor de totstandkoming ervan nogal mager uit. Er is zeker behoefte aan een grondiger studie van een aantal aspecten, bijvoorbeeld het onderscheid tussen decentralisatie en deconcentratie. Er is wellicht wat te veel aandacht gegaan naar het Gemeentedecreet, ten koste van het Provinciedecreet.

De Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur betreurt dat het Gemeentedecreet en het Provinciedecreet niet samen zijn aangepakt. Door de afzonderlijke behan-

deling rijzen een aantal afstemmingsproblemen. Door een gezamenlijke behandeling had men makkelijker rekening kunnen houden met de verschillende gevoeligheden van steden, gemeenten en provincies.

De implementatie van dit ontwerp van decreet wordt het volgende belangrijke aspect. Veel aangelegenheden moeten nog geregeld worden in uitvoeringsbesluiten, wat tot onzekerheid leidt. De Hoge Raad hoopt dat alle betrokkenen gehoord zullen worden bij het uitwerken van de uitvoeringsbesluiten en dat er aandacht is voor de gefaseerde uitvoering van dit ontwerp van decreet.

We betreuren dat de interbestuurlijke verhoudingen tot het toezicht zijn versmald. Gebiedsgerichte samenwerking tussen de besturen is een kerntaak van de provincies. Aan welke grenzen dienen de provincies zich te houden? Hoe zal dat precies verlopen? Over welke instrumenten beschikt men? Nieuwe moderne ontwikkelingen als co-governance krijgen weinig aandacht.

Het ontwerp van decreet bevat een aantal verbeteringen in vergelijking met het voorontwerp uit de vorige regeerperiode. Toch zijn er een aantal punten waarop ik dieper zou willen ingaan.

De bepalingen over de voorzitter van de provincieraad tonen aan dat men wel degelijk rekening houdt met de traditionele verschillen tussen gemeente en provincie. Zo werkt de provincie traditioneel met een eigen raadsvoorzitter, los van de deputatie. De werking van de provincieraad wordt gecoördineerd door een bureau. We zijn verheugd dat deze zaken worden overgenomen. We vragen ons wel af waarom de bepalingen over de ondervoorzitter verdwenen zijn.

Wij zijn van mening dat een politiek orgaan geen rechtsprekende functie mag vervullen. We zijn voorstander van een administratief rechtscollege als de raad voor verkiezingsbetwistingen, maar in hoeverre is dat een bevoegdheid van het Vlaamse Gewest? De Hoge Raad kijkt uit naar het definitieve advies van de Raad van State. In de loop van de volgende week verspreidt de Hoge Raad zijn advies over het ontwerp van Gemeente- en Provinciekiesdecreet.

Cruciaal is de rol van de provinciegouverneur. De gouverneur is een benoemde ambtenaar en zou eigenlijk geen voorzitter van een politiek verkozen orgaan mogen zijn. De gouverneur is als ambtenaar het hoofd van de gedeconcentreerde buitendiensten van

de Vlaamse en de federale overheid. Op basis van dat gezag oefent hij zijn functie uit als commissaris van de Vlaamse en de federale regering. Voorbeelden daarvan zijn het toezicht dat hij uitoefent op de lokale besturen, de organisatie van de buitendiensten, rampenplanning enzovoort.

Daarnaast vervult de gouverneur nog een andere functie. Hij is voorzitter van de bestendige deputatie, die uit verkozen provincieraadsleden bestaat. Eigenlijk zou de voorzitter van de deputatie naar analogie met de burgemeester een van de verkozen provincieraadsleden moeten zijn. De functie van de gouverneur als voorzitter strookt niet met de functie van gouverneur als ambtenaar.

Wij willen een duidelijke scheiding tussen decentralisatie en deconcentratie. Decentralisatie slaat op alle aspecten die vallen onder de verantwoordelijkheid van de organen van de provincie zoals opgenomen in het Provinciedecreet. Deconcentratie slaat op de verantwoordelijkheid van de gouverneur als commissaris van de Vlaamse en de federale overheid. Wij vragen ons zelfs af in hoeverre deze aspecten in het Provinciedecreet geregeld moeten worden.

Doordat er geen scheiding gemaakt wordt, rijzen een aantal inconsequenties. De gouverneur kan volgens de Hoge Raad nooit politiek verantwoordelijk of aansprakelijk zijn voor de werking van de deputatie. Een gedeputeerde heeft als verkozen een mandaat gekregen van de burger. De gedeputeerde moet verantwoordelijkheid nemen. In het huidige systeem is er een democratisch deficit.

De gouverneur wordt als voorzitter van het uitvoerende orgaan op dezelfde manier beoordeeld als de burgemeester. De burgemeester heeft als verkozen echter een mandaat van de kiezers gekregen. De gouverneur is een ambtenaar die behalve het vervullen van het voorzitterschap geen enkele andere taak van provinciaal belang heeft.

Het leidt tot problemen met het vraagrecht van de provincieraadsleden aan de gouverneur. De gouverneur behandelt volgens het ontwerp geen taken voor het provinciebestuur. Hij kan evenmin aangesproken worden over zijn taken als commissaris van de Vlaamse Regering. Waarover kan de gouverneur wel nog ondervraagd worden door de provincieraad? We zullen dus moeten nagaan hoe we het vraagrecht van de provincieraadsleden kunnen uitbreiden.

Afsluitend benadruk ik dat we de functie van gouverneur belangrijk achten. Wij willen alleen een duidelijk verschil tussen decentralisatie en deconcentratie.

De Hoge Raad is om voornoemde redenen ook geen voorstander van de opname van bepalingen over de arrondissementscommissaris in het Provinciedecreet. Bovendien stelt de Raad zich vragen bij de rol en het nut van de arrondissementscommissaris. Het is niet de bevoegdheid van de Vlaamse Regering om die functie af te schaffen. Toch wil de Raad de behoefte aan het herdenken van de rol, het aantal en het statuut van de arrondissementscommissarissen aankaarten. In het advies verwijzen we naar het Waalse decreet, dat iets verder gaat in dat opzicht.

De externe audit was aanvankelijk een taak voor het Rekenhof. De Raad van State heeft geoordeeld dat het Rekenhof die taak niet kan vervullen en dat het Vlaamse Gewest op dat vlak niet bevoegd is. Intussen is er een tussenoplossing: het Rekenhof behoudt zijn huidige toezichtrol op de provincies en er wordt een externe Vlaamse commissie samengesteld die de overige aspecten van externe audit op zich neemt. Het oorspronkelijke advies van de Raad geldt dus niet langer. Over die recente evolutie heeft de Raad nog niet gedebatteerd en kan daar dus nog geen oordeel over vellen. Er kunnen wel lessen getrokken worden uit de invoering van de externe audit bij de OCMW's. Die maatregel is niet algemeen enthousiast onthaald. Een effectieve externe audit behoeft voldoende financiële middelen. Er moet voldoende capaciteit gewaarborgd worden.

Het provinciale bestuursniveau is weinig bekend bij de burger. Net daarom moet er meer creativiteit aan de dag gelegd worden om de relatie met de burger te verstevigen. Louter het Gemeentedecreet kopiëren is te beperkt. Een verregaandere studie van de mogelijkheden om de kennis en de betrokkenheid van de burger bij het provinciale niveau op te krikken, is nodig.

Kortom, het ontwerp is een verbetering tegenover de ontwerpen uit de vorige regeerperiode, maar beantwoordt nog niet aan de verwachtingen van de Hoge Raad. Het is te snel gerealiseerd, te weinig vernieuwend of ambitieus. Er zijn nog veel onduidelijkheden. Gezien de grote hoeveelheid uitvoeringsbesluiten die nog te verwachten vallen, is het moeilijk een definitief oordeel te vellen. De Hoge Raad zal die besluiten trouwens ook kritisch beoordelen.

De heer Jef Tavernier: De Hoge Raad klaagt erover dat hij te laat betrokken is in het besluitvormingsproces. Een parlements lid, zeker in de oppositie, wordt pas helemaal op het einde betrokken. Dat is ook bij de besprekingen van het Gemeentedecreet gebleken. Meestal wordt zelfs met technisch terechte bemerkingen weinig rekening gehouden. Dat zal echter opgelost worden door een reparatiedecreet op het Gemeentedecreet.

De voorzitter: Er zijn toch amendementen op het ontwerp van Gemeentedecreet goedgekeurd.

De heer Jef Tavernier: Ik ben dan ook niet volledig gefrustreerd.

Het is inderdaad interessant om het Waalse provinciedecreet erop na te slaan. Dat kan de discussie over een aantal heikele punten, zoals de rol van de gouverneur, stofferen. Het ontwerp biedt bijkomende mogelijkheden tot de cumulatie van politieke mandaten. Dat gaat in tegen de trend om mandaten niet langer gelijktijdig uit te oefenen. Hoe denkt de Hoge Raad daarover?

De heer Hubert Brouns: Het advies ontgoochelt me een beetje. De spreekster formuleert veel bedenkingen, gebruikt vaak het woord onduidelijkheid en zegt waaraan er behoefte is. Echt concreet wordt ze echter niet. De Hoge Raad acht bijvoorbeeld voor de taak van gouverneur meer scheiding, decentralisatie en deconcentratie nodig. De Hoge Raad zegt wel dat de gouverneur de commissaris is van de hogere overheid, de Vlaamse en federale overheid, maar geeft niet het advies om voortaan te spreken over commissaris en niet langer gouverneur. Dat zou nochtans duidelijker zijn.

Volgens de Hoge Raad kan het niet dat een gouverneur voorzitter is van de bestendige deputatie omdat hij niet rechtstreeks verkozen is. Een gedeputeerde is ook niet rechtstreeks verkozen. Hij is verkozen maar wordt dan nog eens aangeduid door de provincieraad. Dat is trouwens ook zo voor de burgemeester. Wie moet dan wel de deputatie voorzitten: één van de gedeputeerden of de provincieraadsvoorzitter?

De heer Jacky Maes: Bij het kerntakendebat zijn er drie grote missies toegewezen aan de provincie. De voornaamste betreft het bovenlokaal belang. Het advies van de Hoge Raad maakt daar kort gewag van, maar geeft geen duidelijke omschrijving van het begrip 'bovenlokaal'. De commissie zal daar tijdens

de bespreking nochtans zonder twijfel over discussiëren.

De heer Marnic De Meulemeester: Ik vraag mij ten eerste af wat het nut zou zijn geweest om het Provincie- en het Gemeentedecreet samen te behandelen. Het betreft twee verschillende instanties met twee verschillende functies en opdrachten.

Mevrouw Trui Steen: Voor het Waalse provinciedecreet kan ik de heer Tavernier verwijzen naar de website van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur, die overigens heel wat achtergrondinformatie bevat.

De Hoge Raad is voorstander van een strengere, consequente decumulatieregeling waarbij geen enkel uitvoerend mandaat kan worden gecombineerd met een mandaat in een rechtstreeks verkozen raad op gelijk welk niveau. Voor sommige mandaten blijft cumulatie nu nog mogelijk. De Hoge Raad pleit voor een meer consequente houding.

De Hoge Raad is voorstander van een scheiding van de functies van commissaris en voorzitter van de bestendige deputatie. Er werd niet ingegaan op de vraag wie dit voorzitterschap zou moeten opnemen. De Hoge Raad is ervan uitgegaan dat de door haar verdedigde keuze voor een scheiding niet zou worden gemaakt door de Vlaamse Regering, en heeft vanuit dat uitgangspunt aangegeven wat de pijnpunten zijn en hoe bepaalde problemen kunnen worden voorkomen.

De gouverneur is in zijn rol van commissaris niet verkozen. Het betreft een geheel andere functie dan die van bijvoorbeeld de burgemeester als voorzitter van de gemeente.

In het kader van het voorliggende Provinciedecreet kan ik niet verduidelijken wat 'bovenlokaal' precies inhoudt.

We willen niet dat het Gemeente- en het Provinciedecreet worden samengebracht 'in één pot'. Nu is er zeer veel tijd en energie besteed aan het Gemeentedecreet. Achteraf is het ontwerp van Provinciedecreet tamelijk vlug opgesteld, waarbij het Gemeentedecreet deels werd gekopieerd. Het zou meer aangewezen zijn geweest om van meet af aan fundamenteel over zowel het Gemeente- als het Provinciedecreet na te denken. Zo zou er meer samenwerking mogelijk zijn geweest.

Het is in elk geval niet aangewezen om de passages uit het Gemeentedecreet over te nemen waarvan nu al duidelijk is dat ze dienen aangepast te worden.

2. UITEENZETTING DOOR DE HEER JAN DURNEZ, VOORZITTER VAN DE VERENIGING VAN DE VLAAMSE PROVINCIES

De heer Jan Durnez: De Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP) beoordeelt het ontwerp van Provinciedecreet globaal als positief.

De huidige Provinciewet dateert van 1836. Er heeft nooit een modernisering plaatsgevonden. Dat is in 1989 wel gebeurd met de Gemeentewet. Er werden her en der nieuwe artikels toegevoegd aan de Provinciewet, wat ten koste is gegaan van de leesbaarheid.

Het voorliggende ontwerp van Provinciedecreet is goed gestructureerd. Zo kunnen de mandatarissen over een werkbaar document beschikken. De samenwerking tussen politiek personeel en ambtenaren krijgt heel wat kansen. Deze samenwerking krijgt haar neerslag in de afsprakennota. Anderzijds besteedt het ontwerp aandacht aan autonomie en maatwerk.

Hoewel we het ontwerp over het algemeen positief beoordelen, dient wel te worden onderstreept dat sommige zaken nog diepgaander dienen te worden besproken. We schikken ons echter naar de keuze van de regering om tijdig een goed document voor te leggen, met het oog op de provincieraadsverkiezingen van volgend jaar.

Er heeft voldoende overleg plaatsgevonden over voorliggend ontwerp van Provinciedecreet. De VVP betreurt wel dat er geen voorafgaande wetenschappelijke studie werd uitgevoerd met betrekking tot de inhoud van het ontwerp van Provinciedecreet. Er is geen 'proeve van Provinciedecreet' opgesteld, wat wel is gebeurd voor het Gemeentedecreet.

In tegenstelling tot de gemeenten is de provincie op dit ogenblik nog te weinig bekend als functionerend orgaan met een eigen politieke besluitvorming. In de jaren tachtig zag de agenda van een provincieraad er geheel anders uit dan vandaag. Zo is bijvoorbeeld de voordracht van rechters, het toezicht en de voorgdij weggevallen. We hebben heel wat mogelijkheden om bovenlokaal te werken.

In het ‘Appel aan de medebesturen’ van juni 2004 hebben we naar aanleiding van de parlementsverkiezingen het standpunt ingenomen dat het niet goed is dat er mengvormen bestaan tussen gedeconcentreerde en gedecentraliseerde bestuursvormen. Dit standpunt wordt sinds lang gedeeld door de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur. Een en ander vergt heel wat aandacht bij de operationalisering van beter bestuurlijk beleid. Hiervan zijn er heel wat voorbeelden op het vlak van huisvesting, ruimtelijke ordening, economie, leefmilieu enzovoort. Het is niet altijd duidelijk wie er rijdt voor rekening van wie. Toegepast op het provinciaal niveau kan ik in dit verband verwijzen naar projecten zoals de verkeersontsluiting van Antwerpen, de haven van Zeebrugge, het dossier van de luchthaven van Zaventem, de Gentse kanaalzone enzovoort.

Vervolgens kan ik er op wijzen dat de provincieraadsleden blijkbaar wel erg slim moeten zijn. Op verschillende plaatsen in het ontwerp wordt er verwezen naar andere wetgeving, met name naar het Gemeentedecreet. In het Gemeentedecreet verwijzen sommige artikels dan weer door naar andere. Dit komt de leesbaarheid niet ten goede. Een en ander zou moeten worden aangepast.

Er moeten nog ongeveer 35 uitvoeringsbesluiten worden uitgewerkt bij het voorliggende ontwerp. Bij het Gemeentedecreet zijn er 45 uitvoeringsbesluiten nodig. Sommige van deze uitvoeringsbesluiten in het Gemeente- en Provinciedecreet zijn gelijklopend. Mogelijk zouden ze samen kunnen worden behandeld. In het kader van de bestaande Provinciewet werd er heel wat minder geregeld bij uitvoeringsbesluit. De vraag rijst of het aangewezen is dat een en ander dermate gedetailleerd in uitvoeringsbesluiten wordt geregeld.

Er was te weinig tijd om grondig werk te maken van het statuut van de provinciemandatarissen. Dit moet in de loop van de komende jaren verder worden uitgewerkt. Dit geldt onder meer voor wat betreft het sociaal statuut van provincieraadsleden. Er wordt bijvoorbeeld meer vergaderd dan vroeger. Dit heeft invloed op de private werksituatie van de provincieraadsleden.

In dit kader kan een vergelijking gemaakt worden met het statuut van de leden van de provinciale staten in Nederland en de leden van de conseil général in Frankrijk.

De VVP is tevreden dat artikel 2 een duidelijke missie omschrijft. Bovenlokale taakstelling, gebiedsgerichte werking en beleidsondersteuning vormen de ingrediënten. Er moet wel meer duidelijkheid komen over de afbakening van bovenlokale en intergemeentelijke samenwerking. Dat kan in de memorie van toelichting. De indeling in waterschappen vormt een voorbeeld van een recente toepassing. Daarnaast pleiten wij nog voor een dialoog met de buitendienst van de Vlaamse overheid – in welke vorm dan ook – met het oog op de afstemming van de beleidsvoering.

Wat de interbestuurlijke samenwerking betreft, pleiten wij voor de bevordering van de verticale samenwerking. In de huidige decreten over publiek-private samenwerking (PPS) en intergemeentelijke samenwerking wordt daar geen rekening mee gehouden, ook al bestaat die verticale samenwerking op het terrein. Men mag niet overhaasten, maar ook niet alles nog vijf jaar laten rusten.

Het zou overigens goed zijn voor de leesbaarheid om in de Gemeente- en Provinciedecreten dezelfde indeling te gebruiken. Thans zijn dat in het Gemeentedecreet paragrafen, terwijl in het voorliggende ontwerp van alinea's sprake is. Dat is niet bevorderlijk voor de duidelijkheid van gelijklopende uitvoeringsbesluiten.

De positie van de financieel beheerder, de vroegere provincieontvanger, blijft een zorgpunt, meer bepaald de hiërarchische verhouding met de provincieraad, met de deputatie en met de griffier.

Tot slot wijs ik nog op aanzetten in de praktijk van de provincies vandaag. Welnu, er zijn voorbeelden van recente protocols op de terreinen van Welzijn, Huisvesting en Mobiliteit. In de economische sector zijn er gesprekken bezig over de GOM's, de POM's, de ERSV en de RESOC. Dan is er nog de niet eenvoudige uitbouw van een streekgericht bibliotheekbeleid.

Nog enkele concrete voorbeelden. West-Vlaanderen werkt al enkele jaren op het concept ‘gebiedsgericht werken’. In Antwerpen werkt al een managementteam bij de provinciegriffier. Vlaams-Brabant werkt met het ICT-project VERA. Limburg heeft een dossieropvolgingssysteem gegenereerd. In Oost-Vlaanderen doet de provincie aan permanent kwaliteitsonderzoek van de eigen diensten.

Bij wijze van samenvatting pleit ik ervoor om nog in deze legislatuur werk te maken van het decreet interbestuurlijke samenwerking, om de taken van de gou-

verneur als commissaris van de Vlaamse Regering uit te zuiveren, om te zorgen voor de systematische opmaak van een bestuurlijk effectenrapport, en voor een goede samenwerking rond de uitvoeringsbesluiten.

Tot slot wens ik nog mijn waardering uit te drukken ten aanzien van minister Keulen voor zijn voorbeeldig overleg met de provincies.

De heer Jef Tavernier: Hoe zijn de bestuursorganen van de VVP samengesteld? Hoe zijn de oppositiepartijen vertegenwoordigd? In welke mate werden de gouverneurs betrokken bij dit advies?

Wat bedoelt u precies met uitzuivering van de taken van de gouverneur? Doelt u alleen op een duidelijke afbakening van bevoegdheden of wil u ook zaken schrappen? Dezelfde vraag wil ik stellen over de bestendige deputatie, die thans zowel de provincie bestuurt als recht spreekt. En hoe zit het met de provincieraad voor wat dit laatste betreft? In sommige provincies kunnen vlot vragen en interpellaties ingediend worden over de adviezen van de bestendige deputatie op het vlak van vergunningen, in andere niet. Blijkbaar is dit thans veeleer een traditie dan een afdwingbaar recht.

De heer Jacky Maes: De Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur had fundamentele kritiek op de rol van de gouverneur. Ook u gewaagde van 'rariteiten'. Wat is het standpunt van de VVP over dit politiek verkozen orgaan?

De heer Jan Peumans: Wat is nu feitelijk van provinciaal belang? In het kerntakendebat werd hier lang over overlegd, maar ik vind daar weinig van terug in uw uiteenzetting. Er was toch uiteindelijk een soort akkoord over de verdeling van bevoegdheden tussen de drie niveaus regionaal, bovenlokaal en lokaal? De minister beloofde naar aanleiding van het Gemeentedecreet dat de overeenkomst van 2003 handjes en voetjes zou krijgen. Vindt u dit voldoende terug in het ontwerp van Provinciedecreet?

De heer Jan Durnez: De VVP werkt als een vzw. In de algemene vergadering zijn alle politieke fracties vertegenwoordigd, in de raad van bestuur de fracties uit de meerderheden, op evenwichtige basis. Maar bij de besluitvorming over het ontwerp van Provinciedecreet werd iedereen betrokken.

De gouverneurs waren niet betrokken bij de opbouw van het standpunt van de VVP. Maar, zoals steeds, hebben ze hun werk gedaan in de nevencircuits en hebben ze her en der wat ideeën ingeblazen.

De VVP blijft principieel van mening dat de gouverneur, als niet-verkozene, geen voorzitter kan zijn van een verkozen orgaan. Een van de zes verkozen gedeputeerden kan toch wel een vergadering voorzitten. Als de gouverneur het voorzitterschap van een deputatie opneemt, kan hij wegen op de politieke besluitvorming. De provincies hebben ter zake ook het advies van de Hoge Raad voor Binnenlands Bestuur onderschreven. We hadden echter te weinig tijd om dit alles grondig uit te klaren. We wilden een nieuw decreet voor de provincieraadsverkiezingen van 2006. Maar de discussie over dit punt blijft.

De VVP pleit voor de instelling van het ambt van commissaris van de Vlaamse Regering. Binnen de geografische omschrijving van een provincie kan een topvertegenwoordiger van de Vlaamse Regering heel wat kansen krijgen om alle buitendiensten die in een provincie aan de slag zijn, te coördineren. De Franse prefectuur en de Nederlandse commissaris van de Koningin hebben wel degelijk die mogelijkheid. Ik geef een concreet voorbeeld uit de praktijk. Bij discussies over bedrijventerreinen, waar zowel Economie, Leefmilieu als Ruimtelijke Ordening bij betrokken zijn, gebeurt het wel eens dat de afdelingshoofden tegen elkaar naar de Raad van State trekken. De vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering zou die afdelingshoofden bijeen moeten brengen. Maar dan moet hij ook de mogelijkheid krijgen om met hen tot een besluitvorming te komen, zonder de omweg van Brussel.

Met dit ontwerp van decreet en het Gemeentedecreet is het rechtsprekende element van de deputatie eigenlijk een lege doos geworden. De VVP was het daar ook mee eens: het was toch wel merkwaardig dat verkozenen recht moesten spreken.

Het medebewind van de provincies inzake Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu is parallel aan de gemeentelijke opdrachten, met uitzondering dan van het beroepsaspect. Ook een schepencollege moet milieuvergunningen afleveren en is in medebewind voluit verantwoordelijk voor de opdrachten die het van de decreetgever en/of de Vlaamse Regering ontvangt. Het is een keuze om inzake Ruimtelijke Ordening met twee trappen van beroep te werken.

Wat betreft de ondervraagbaarheid van de deputatie: als een vergunningsprocedure loopt, kan niet zomaar alles ter tafel worden gebracht in een tussenstap van beslissing. De terughoudendheid is geen kwestie van onwil, maar is ingegeven vanuit de bezorgdheid om het dossier niet te bezwaren en rekening te houden met de rechten van alle betrokkenen. Dat geldt zowel in een gemeente- als in een provincieraad.

De heer Peumans vroeg of het kerntakendebat over de provincies wat opgeleverd heeft. Welnu, de conclusie van het kerntakendebat over de rol van de provincies wordt letterlijk overgenomen in artikel 2 van het ontwerp van decreet. Dat bepaalt dat de provincies opdrachten hebben die bovenlokaal, gebiedsgericht en beleidsondersteunend zijn. Maar die bepaling mag geen lege doos zijn: ze moet ook nog werken. Vandaar onze vraag om in de komende jaren interbestuurlijk uit te werken hoe de gemeenten en de provincies met elkaar zullen omgaan en duidelijk te stellen dat een intercommunale niet boven de gemeenten opereert, maar uitvoerende opdrachten heeft binnen een groep van gemeenten.

De voorzitter: Ik heb een aantal randopmerkingen. De provinciale staten in Nederland en de conseil général in Frankrijk hebben met onze provincies eigenlijk weinig te maken. Onze buurlanden zijn beide jakobijnse staten, die geen gewesten of gemeenschappen kennen.

Zowel aan de Hoge Raad als aan de VVP zou ik aanraden om aan hun adviezen voorstellen tot amendementen toe te voegen. Op die manier kan men meer invloed uitoefenen. Door de snelheid van werken in het parlement kunnen uw ideeën, waarmee we het desgevallend wel eens kunnen zijn, anders niet meer in decreetteksten worden omgezet.

De heer Jan Peumans: Wat de voorzitter over de provinciale staten zegt, verwondert me: ook hier zijn de provincies het intermediaire beleidsniveau.

De voorzitter: Ik heb het over het statuut van mandatarissen. In ons land staan de regio's en gemeenschappen op hetzelfde niveau als de federale structuur. Dat is een unicum in Europa. Wij kennen, in tegenstelling tot elders en om heel bijzondere redenen, geen hiërarchie der normen. Met dit gegeven moet men rekening houden als men het heeft over het statuut van instellingen en hun mandatarissen.

De heer Jan Durnez: In Frankrijk is er dezelfde gelaagdheid als in België: de régions staan boven de departementen, ook met andere bevoegdheden.

De voorzitter: Maar ze staan niet op het zelfde niveau als het federale parlement.

De heer Jan Durnez: Nee. Onze bekommernis betreft niet de structuur op zich. We willen de vergelijking maken met nevenambtelijk politiek personeel dat bovengemeentelijk aan de slag is: hoe zit het met het personeelsstatuut van die mensen en wat zijn de mogelijkheden?

De verslaggever,

Hubert BROUNS

De voorzitter,

Norbert DE BATSELIER